

Α. ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΚΑΙ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΑ

1	Τελικό -ν	<ul style="list-style-type: none"> - Διατηρούμε το τελικό –ν του άρθρου, του αριθμητικού, του αορίστου ένας και του μη(ν) πριν από: <ul style="list-style-type: none"> - τα θηλυκά που αρχίζουν από κ, π, τ, ξ, ψ, γκ, μπ, ντ, τσ, τζ - όλα τα αρσενικά ουσιαστικά και ονόματα (τον λόγο, τον Σωτήρη) - Διατηρούνται τα τελικά -ν του δεν και του σαν σε κάθε περίπτωση.
2	Αριθμητικά	<ul style="list-style-type: none"> - Σε τεχνικά κείμενα τα αριθμητικά γράφονται με ψηφία. Αλλιώς, εμφανίζονται ολογράφως, εκτός αν είναι ειδικά (π.χ. 2.835). - Ημερομηνίες/χρονολογίες: <i>την 1η Απριλίου, η 2α Μαΐου, στις 20 ή την 20ή Αυγούστου, το 1984, ο 20ός αιώνας</i> - Ώρες: <i>στη μία (η ώρα), στη μιάμιση, στις δύο παρά τέταρτο, στις 5.30 π.μ./μ.μ.</i> - Θερμοκρασία 25° C, επιτόκιο 5% - Το αριθμητικό <i>μία</i> τονίζεται (έχει <i>μία</i> ακόμη προσπάθεια), σε αντίθεση με το αόριστο <i>μια</i> (είχε <i>μια</i> ιδέα – από τη <i>μία</i>...από την <i>άλλη</i>...)
3	Στίξη	<ul style="list-style-type: none"> - Άνω τελεία: χρήσιμη, ιδίως σε μεγάλες περιόδους - Κόμμα: σε καμία περίπτωση μεταξύ υποκειμένου και ρήματος ή ρήματος και αντικειμένου, εκτός αν μεσολαβούν παρενθετικές προτάσεις. Αποφεύγεται σε συνδέσμους εντός πρότασης (<i>Αυτός όμως δεν απάντησε</i>) - Εισαγωγικά: πάντοτε κατωφερή (« »). Ανωφερή (‘ ’) μόνο όταν βρίσκονται εντός άλλων εισαγωγικών - Οι εκθέτες των υποσημειώσεων τοποθετούνται μετά το σημείο στίξης
4	Πεζά/κεφαλαία	<ul style="list-style-type: none"> - Εθνικά και πατριδωνυμικά γράφονται με κεφαλαίο (<i>Γάλλοι, Χιώτες</i>), εκτός αν χρησιμοποιούνται ως επίθετα (<i>ο γάλλος πρόεδρος</i>) ή είναι επίθετα (<i>η βυζαντινή ιστορία, το ελληνικό έθνος</i>). - Τα σύνθετα τοπωνύμια και γεωγραφικά γράφονται με αρχικά κεφαλαία (<i>Μεσόγειος Θάλασσα, Λευκά Όρη, τα Λουτρά της Ωραίας Ελένης</i>) αλλά όχι όταν προτάσσονται: <i>ο ισθμός της Κορίνθου, ο ποταμός Αμαζόνιος</i> - Αξιώματα, τίτλοι και βαθμοί με πεζά (<i>ο αυτοκράτορας Ιουστινιανός, ο δήμαρχος Αθηναίων</i>) - Επωνυμίες συγκεκριμένης ενότητας ή ιστορικοί όροι με κεφαλαίο (<i>Οθωμανική Αυτοκρατορία, η Γαλλική Επανάσταση</i>) - Χρονικές υποδιαιρέσεις με πεζό (<i>η πρωτογεωμετρική περίοδος</i>), εκτός αν έχουν θέση ουσιαστικού (<i>η Πρωτογεωμετρική</i>) - Το ίδιο ισχύει για διοικητικές ενότητες (<i>δημοκρατία-η Ομόσπονδη Δημοκρατία της Γερμανίας, το Σύνταγμα της Επιδαύρου-τα άρθρα του συντάγματος, η Βουλή των Ελλήνων-η ελληνική βουλή, Άρειος Πάγος, Τράπεζα Κρήτης</i>) και θρησκευτικές έννοιες (<i>ο Θεός-οι θεοί του Ολύμπου, Ιωάννης ο Χρυσόστομος, θεία ακολουθία, τα Ελευσίνια, χριστιανός, αλλά Εβραίοι, η Ορθοδοξία, ο πάπας, ο αρχιεπίσκοπος</i>)

5	Τονισμός	Ουσιαστικά ή επίθετα που χρησιμοποιούνται ως ουσιαστικά κατεβάζουν τον τόνο στη γενική ενικού και πληθυντικού και αιτιατική πληθυντικού: <i>των εργαζόμενων μελών-των εργαζομένων, του άρρωστου παιδιού-η φροντίδα του αρρώστου</i>
6	Αρκτικόλεξα	Δεν μπαίνουν τελείες (ΠΑΣΟΚ)
7	Ύφος κειμένου	Αποφεύγουμε τα αλλεπάλληλα που, και, καθώς και τις πολλές γενικές στη σειρά

B. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Να ελέγχεται πάντοτε προσεκτικά αν οι παραπομπές του κειμένου υπάρχουν στη βιβλιογραφία του τέλους και, αντιστρόφως, αν ό,τι αναφέρεται στη βιβλιογραφία του τέλους παραπέμπεται στο κείμενο.

Ακολουθείται το σύστημα της Modern Language Association (MLA), με τις βιβλιογραφικές παραπομπές να παρατίθενται κατά προτίμηση σε υποσημειώσεις, στο κάτω μέρος της σελίδας. Συγκεκριμένα:

1) Για τις παραπομπές στις υποσημειώσεις, αναγράφεται μόνο το επώνυμο του συγγραφέα, το έτος της έκδοσης και οι σελίδες του παραθέματος (αν είναι απαραίτητες). Παραδείγματα:

Όπως έχουν δείξει νεότερες έρευνες, τα αγγεία της Κάτω Ιταλίας και της Σικελίας με απεικονίσεις κωμικών σκηνών εμπνέονται από παραστάσεις αττικών κωμωδιών, που παρουσιάστηκαν στη Μεγάλη Ελλάδα από τοπικούς ή περιοδεύοντες θιάσους.¹

¹ Για τα κατωιταλιώτικα κωμικά αγγεία και τη σχέση τους με την αττική κωμωδία βλ. Webster 1948: 15-27· Catteruccia 1951: 86-89· Trendall 1967: 9-10, 14-18· Taplin 1993: 30-99· Green 1995: 143-146.

Η γλωσσολογική ανάλυση με ηλεκτρονικά σώματα κειμένων δεν αποτελεί ουσιαστικά μία θεωρία για τη γλώσσα ή έναν ξεχωριστό κλάδο της γλωσσολογίας αλλά «μια μεθοδολογική βάση για τη διεξαγωγή γλωσσολογικής έρευνας»,¹ «μία μέθοδο επεξεργασίας και πηγή πληροφοριών με σκοπό τη διαμόρφωση θεωριών».²

¹ Βλ. Kennedy 1998: 7.

² Βλ. Leech 1992: 105.

Οι Sinclair και Louw χρησιμοποίησαν την έννοια της προσωδίας για να αναφερθούν σε ένα σημασιολογικό φαινόμενο που προκύπτει από τις συνάψεις των λέξεων μεταξύ τους, το οποίο και ονόμασαν σημασιολογική προσωδία.¹

¹ Βλ. Sinclair 1993· Louw 1995.

Τα πλήρη βιβλιογραφικά στοιχεία παρατίθενται στο τέλος, στην ενότητα της Βιβλιογραφίας.

Για αναφορά σε έργο με παραπάνω από δύο συγγραφείς μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τη συντομογραφία κ.ά. (= και άλλοι) ή et al. (= et alii), για ελληνικά και ξένα έργα αντίστοιχα, όπως στο ακόλουθο παράδειγμα:

Η μελέτη των δεσμών αυτών κρίνεται απαραίτητη, καθώς στα σχολικά εγχειρίδια η λειτουργία των δεικτών λόγου εντάσσεται στο πλαίσιο της συνοχής του λόγου.¹

¹ Τσολάκης κ.ά. 2003α: 132-133· Τσολάκης κ.ά. 2003β: 158-159· Τσολάκης κ.ά. 2004α: 272-273.

Στη σχετική καταχώρηση στη συγκεντρωμένη τελική βιβλιογραφία παρατίθενται βεβαίως τα ονόματα όλων των συγγραφέων.

2) Η ενότητα της *Βιβλιογραφίας* ακολουθεί τις εξής αρχές:

BIBΛΙΑ

Επώνυμο Αρχικό Ονόματος (Έτος). *Τίτλος βιβλίου*. Τόπος έκδοσης: Εκδότης.

Μπαμπινιώτης Γ. (2000). *Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας*, 4^η έκδ. [1^η έκδ.: 1980]. Αθήνα.

Χαραλαμπίκης Χρ. (1992). *Νεοελληνικός λόγος*. Αθήνα: Νεφέλη.

Calvet L.-J. (2002). *Le marché aux langues: Les effets linguistiques de la mondialisation*. Paris: Plon.

Hunston S. & Francis G. (1999). *Pattern Grammar*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

Kennedy G. (1998). *An Introduction to Corpus Linguistics*. London/New York: Longman.

ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Επώνυμο Αρχικό Ονόματος (Έτος). Τίτλος άρθρου. *Περιοδικό* Αριθμός τεύχους, Σελίδες όλου του άρθρου (από-έως).

Ανδρουτσόπουλος Γ. (1998). Ορθογραφική ποικιλότητα στο ελληνικό ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: Μια πρώτη προσέγγιση. *Γλώσσα* 46, 49-67.

Ferguson C. (1959). Diglossia. *Word* 15, 325-340.

Ralli, A. (2002). The role of morphology in gender determination: evidence from Modern Greek. *Linguistics* 40 (2), 519-551.

ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΒΙΒΛΙΑ

Επώνυμο Αρχικό Ονόματος (Έτος). Τίτλος άρθρου. **Στο Όνομα** Επώνυμο Επιμελητή/ Επιμελητών Βιβλίου (**επιμ.**) *Τίτλος Βιβλίου*. Τόπος Έκδοσης: Εκδότης, Σελίδες όλου του άρθρου (από-έως).

Ανδρουτσόπουλος Γ. (2001). Γλώσσα των νέων. Στο Χριστίδης, Α.-Φ. (επιμ.), *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 108-113.

Trudgill P. (2000). Greece and European Turkey: From religious to linguistic identity. Στο Barbour, S. & C. Carmichael (επιμ.), *Language and Nationalism in Europe*. Oxford: Oxford University Press, 240-263.

Σημειωτέον ότι στους ελληνικούς και στους γαλλικούς τίτλους βιβλίων δεν γράφονται με κεφαλαίο αρχικό οι κύριες λέξεις, σε αντίθεση με την αγγλική όπου γράφονται με κεφαλαία αρχικά οι κύριες λέξεις (ουσιαστικά και επίθετα). Στα άρθρα γράφεται με κεφαλαίο μόνο η πρώτη λέξη σε όλες τις γλώσσες.

Στην αλφαβητική κατάταξη προηγούνται τα έργα με ένα συγγραφέα, με χρονολογική κατάταξη από το παλαιότερο στο νεότερο, και ακολουθούν τα έργα που έχει γράψει ο ίδιος συγγραφέας σε συνεργασία με άλλους, με αλφαβητική κατάταξη σύμφωνα με το όνομα του δεύτερου συγγραφέα, π.χ.:

Fraser, B. (1990). An approach to discourse markers. *Journal of Pragmatics* 14 (3), 383-395.

Fraser, B. (1996). Pragmatic markers. *Pragmatics* 6 (2), 167-190.

Halliday, M. A. K. (1985). *An Introduction to Functional Grammar*. London: Edward Arnold.

Halliday, M. A. K. & Hasan, R. (1976). *Cohesion in English*. London: Longman.

Halliday, M. A. K. & R. Hasan (1989). *Language, Context and Text: Aspects of Language in a Social-Semiotic Perspective*. Oxford: Oxford University Press.

Σημειωτέον ότι, προκειμένου για έργα με μεταγενέστερες πανομοιότυπες ανατυπώσεις, χρησιμοποιείται στη βιβλιογραφική καταχώρηση και στις παραπομπές η χρονολογία της πρώτης έκδοσης, όχι της μίας ή της άλλης ανατύπωσης.

Διαφορετική είναι η περίπτωση έργων των οποίων η δεύτερη, τρίτη κ.ά. μεταγενέστερη έκδοση είναι ουσιωδώς διαφορετική από την πρώτη, επειδή π.χ. περιλαμβάνει σημαντικές διορθώσεις ή συμπληρώσεις. Σε τέτοιες περιπτώσεις, πρέπει να παραπέμπεται η τελευταία και αρτιότερη έκδοση του έργου.

Για επικείμενες εκδόσεις χρησιμοποιούμε την ένδειξη *υπό έκδ.* (= υπό έκδοση) ή *υπό δημοσ.* (= υπό δημοσίευση).